

Suomen Brasilialaisen jujutsun liiton ympäristöohjelma

Johdanto

Tämä ympäristöohjelma on laadittu Kampailulajiliittojen ja Painonnostoliiton yhteisen ympäristöohjelman 2025–2027 pohjalta. Suomen Brasilialaisen jujutsun liitto (myöhemmin liitto tai SBJJL) kantaa vastuunsa ympäristöstä ja haluaa varmistaa lajin harrastamisen mahdollisuuden myös tulevaisuudessa. Liitto tiedostaa urheilu- ja liikuntajärjestöjen vastuun ympäristöasioissa ja on laatinut oman ympäristöohjelmansa, jonka tavoitteena on lisätä tietoisuutta ympäristönsuojelusta sekä edistää konkreettisia toimenpiteitä ympäristön hyväksi.

SBJJL:n ympäristöohjelma pohjautuu Opetus- ja kulttuuriministeriön määrittelemään ympäristövastuuseen, jonka mukaan järjestöjen tulee tunnistaa ja arvioida toimintansa ympäristövaikutukset, vähentää kielteisiä vaikutuksia ja edistää ympäristökestävyyttä kaikessa toiminnassaan. Tämä kattaa muun muassa kilpailutoiminnan, tapahtumat, liikuntapaikat, matkustamisen ja hankinnat.

Liitto huomioi ympäristövaikutukset toiminnassaan niin laajasti kuin se liiton perustehtävät huomioiden on mahdollista. Alusta alkaen SBJJL suunnittelee toimenpiteitä, joilla se voi viestiä, ohjata ja kannustaa jäsenyhteisöjään toimimaan ohjelman mukaisesti. Viestinnän keinoin liitto pyrkii vaikuttamaan jäsenseurojen toimintaan ympäristöohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ympäristö

SBJJL tukee kestäväää kehitystä, ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista siihen. Liitto tiedostaa, että se on yksin pieni toimija, mutta uskoo, että yhteistyössä Olympiakomitean, muiden lajiliittojen, seurojen ja muun yhteisön kanssa ympäristöteoista tulee vaikuttavampia. Liitto jakaa tietoa ja tukee jäsenseurojaan ympäristön huomioimisessa sekä kannustaa kaikkia toimijoita ottamaan ympäristönäkökulmat paremmin huomioon.

A Global Hub for Environmental Governance Sports, the Environment, and the Role of International Geneva – Geneva Environment “Urheilu ja Ympäristö” ohjelmassa korostetaan urheilun ja ympäristön välistä riippuvuutta. SBJJL sitoutuu Sports for Nature -ohjelman neljään periaatteeseen: luonnon suojelu ja luontotyyppien sekä lajien vahingoittamisen välttäminen, luonnon palauttaminen ja elvyttäminen aina kun mahdollista, luontoon kohdistuvien riskien ymmärtäminen ja vähentäminen toimitusketjuissa sekä positiivinen toiminta luonnon hyväksi koulutuksen ja innostamisen kautta niin urheilussa kuin sen ulkopuolella.

Suunnitelman luominen

Suomen Brasilialaisen jujutsun liiton ympäristöohjelman laatiminen käynnistyi syksyllä 2024 liiton hallituksen edistämänä. Ympäristöohjelman luominen aloitettiin ohjelman tarpeellisuuden tunnistamisella sekä valitsemalla ohjelman työstämiseen edustaja.

Nykytilan kartoittamiseksi SBJJL:n valitsema edustaja selvitti liiton toiminnan keskeisimpiä ympäristövaikutuksia ja tunnisti alueet, joissa ympäristönäkökulmat voidaan huomioida paremmin. Alkukartoituksen tavoitteena oli selvittää lähtötilanne, jotta vuosille 2025–2027 asetettu ympäristöohjelma ja luotu mittaristo ohjaisi toimintaa tehokkaasti ja priorisoisi kestävyysnäkökulmasta keskeisimmät toimet. Alkukartoituksessa esiin nousseiden kehityskohteiden perusteella ohjelman laatija (valittu edustaja) esitti ympäristöohjelmaan 2025–2027 mittareita, joiden vaikuttavuus, toteutettavuus sekä seurattavuus edistäisivät kestävyysnäkökulmien toteutumista liiton ja sen jäsenseurojen toiminnan piirissä. Laadittu ympäristöohjelma toimitettiin SBJJL:n hallitukselle käsiteltäväksi syksyllä 2024.

Tämän ympäristöohjelman ajantasaisuutta ja vaikutuksia seurataan liiton hallituksen tai hallituksen erillisesti nimeämän edustajan toimesta tarpeenmukaisesti, mutta säännöllisesti. Liitto arvioi mittaristojen toimivuutta ohjelmakausittain ja muokkaa niitä tarvittaessa seuraavalle ohjelmakaudelle.

Ympäristöohjelma on voimassa vuodet 2025–2027. Seuraavan ohjelman päivitys aloitetaan keväällä 2027.

Nykytila

Nykytilan kartoittamiseksi SBJJL:n valitsema edustaja selvitti liiton toiminnan keskeisimpiä ympäristövaikutuksia ja tunnisti alueet, joissa ympäristönäkökulmat voidaan huomioida paremmin. Kartoituksessa tarkasteltiin muun muassa yleistä käsitystä ympäristöasioista, kilpailuiden ja muiden tapahtumien järjestelyjä, hankintoja sekä matkustuskäytäntöjä. Lisäksi arvioitiin, miten ympäristöystävällisempiä ratkaisuja voitaisiin edistää liiton viestinnässä ja koulutuksissa.

Kartoitus osoitti, että liitto ei ole aiemmin laajamittaisesti huomionut toiminnan ympäristönäkökulmia, mikä korostaa ympäristöohjelman ja siihen sopivan mittariston laatimisen tarvetta. Mittariston tulee olla käytännönläheinen, helppokäyttöinen ja selkeä. Kartoituksen perusteella todettiin myös, että liitto tarvitsee alkuvaiheen tukea kestävä kehityksen polulle. Tuki voi sisältää esimerkiksi tämän ohjelman pohjalta luotua tietoisuuden lisäämistä, viestintää, koulutusta ja käytännön ohjeistusta, jotka auttavat sekä liiton jäseniä että lopulta myös sen jäsenseuroja ottamaan ympäristövastuun osaksi arkea.

Lisäksi kartoitus myös osoitti, että SBJJL:n toiminnassa tehdään jo tiedostamatta ympäristön kannalta kestävämpiä ratkaisuja. Esimerkiksi kilpailutapahtumat pyritään järjestämään paikoissa, joihin on hyvät julkiset kulkuyhteydet, ja useat kilpailupaikat ovat energiatehokkuudeltaan Suomen huippua. Viestintäteknologian hyödyntäminen vähentää matkustustarvetta mahdollistamalla etäosallistumisen koulutuksiin, kokouksiin ja kilpailuiden seuraamiseen. Liiton toiminta pyritään pitämään mahdollisimman

paperittomana. Lisäksi toimitsijat hyödyntävät tehokkaasti kimppekyytejä ja heidän kilpailuviikonloppujen aikainen majoituksensa järjestetään mahdollisimman lähelle kilpailupaikkoja ylimääräisen liikkumisen vähentämiseksi.

Tämän selvityksen perusteella laadittiin toimintasuunnitelma, joka sisältää konkreettisia toimenpiteitä ympäristökuormituksen vähentämiseksi ja ympäristövastuullisuuden lisäämiseksi. Näiden toimien avulla SBJJL pyrkii vahvistamaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaista toimintaa kaikissa liiton järjestämissä tapahtumissa ja päivittäisessä toiminnassa.

Toimintasuunnitelma

Suomen Brasilialaisen jujutsun liiton (SBJJL) ympäristövastuusuunnitelma vuosille 2025–2027 sisältää selkeät tavoitteet, toimenpiteet sekä seuranta- ja arviointimekanismit.

Liitto tiedostaa, että urheilutoiminta vaatii mm. matkustamista, joka kuormittaa ympäristöä, mutta pyrkii näissäkin tapauksissa aktiivisesti löytämään kestävyttä tukevia ratkaisuja. SBJJL:n tavoitteena on luoda toimintatapoja, joiden avulla jäsenyhteisöt voivat muovata toimintaansa ympäristöystävällisemmäksi.

Tavoitteet

Tämän SBJJL:n ympäristöohjelman päätavoitteena on tietoisesti huomioida ympäristönäkökulmat liiton toiminnassa. Tämä päätavoite saavutetaan kolmen keskeisen osa-alueen kautta:

- 1. Tilannekuvan luominen:** Arvioidaan liiton toiminnan nykytilaa ympäristövaikutusten näkökulmasta.
- 2. Ympäristövastuullisten toimintatapojen ottaminen osaksi toimintaa:** Sisällytetään ympäristön kannalta kestäviä käytäntöjä liiton eri toimintoihin.
- 3. Ympäristötietoisuuden lisääminen:** Edistetään jäsenten tietämystä ympäristövastuusta ja kannustetaan kestäviin valintoihin.

Toimenpiteet

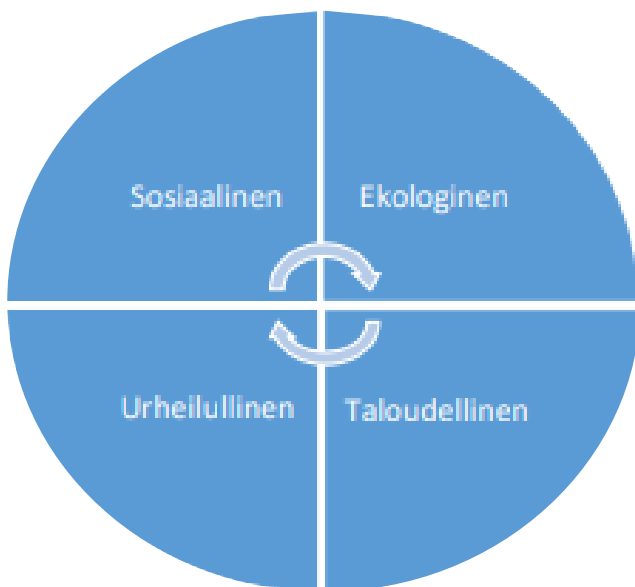
SBJJL toteuttaa seuraavia käytännön toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi ja seuraa niiden vaikutuksia:

- **Kilpailut ja tapahtumat:** Vähennetään kertakäyttöisten materiaalien käyttöä ja suositaan kierrätettäviä tarvikkeita sekä jätteiden lajittelua. Varmistetaan, että kilpailut ja muut tilaisuudet järjestetään ympäristön kannalta kestävässä paikoissa, joissa on energiatehokkaat ratkaisut ja hyvät julkiset kulkuyhteydet.
- **Matkustus:** Pyritään vähentämään matkustustarvetta mahdollistamalla etäosallistuminen kokouksiin, koulutuksiin ja kilpailuiden seuraamiseen. Kannustetaan kimppekyyteihin ja julkisen liikenteen käyttöön. Toimitsijoiden majoitus järjestetään mahdollisimman lähelle tapahtumapaikkoja ylimääräisen liikkumisen vähentämiseksi.

- **Hankinnat:** Suositetaan kestäviä, kierrätettäviä ja energiatehokkaita hankintavaihtoehtoja sekä hyödynnetään suomalaisia palveluntarjoajia, mikäli mahdollista.
- **Kestävyyttä edistävä rakenne, viestintä ja koulutus:**
 - o Rakenne ja säännöt: Ympäristövastuullisuuden periaatteet liitetään osaksi liiton sääntöjä ja päivittäistä toimintaa.
 - o Viestintä: Lisätään ympäristöasioiden näkyvyyttä jäsentiedotteissa ja verkkosivuilla ja kannustetaan kaikkia jäseniä kestävään toimintaan.
 - o Koulutus: Liiton koulutuksissa käsitellään myös ympäristönäkökulmia, ja jäseniä ohjataan ympäristövastuullisiin käytäntöihin.

Seuranta ja arviointi

Mittareilla ja niiden seurannalla vastataan nykytilan kartoituksesta nousseisiin tarpeisiin. SBJJL hyödyntää soveltaen seurannassa Kamppailulajiliittojen ja Painonnostoliiton yhteisen ympäristöohjelman 2025–2027 työkalua ”Kamppailukompassia”, joka koostuu sosiaalisesta, ekologisesta, urheilullisesta ja taloudellisesta näkökulmista (kuva 1). Nämä ovat linjassa aikaisemmin mainittujen Sports for Nature – periaatteiden kanssa.

Kuva 1. Kamppailukompassi

Urheilullinen kestävyys tarkoittaa kamppailulajien harrastamisen ja kilpailun toteuttamista kestäväällä tavalla.

Ekologinen kestävyys tarkoittaa liiton toiminnan ympäristövaikutusten vähentämistä.

Taloudellinen kestävyys tarkoittaa sitoutumista ja tekoja, jotka tukevat ympäristöä ja taloutta.

Sosiaalinen kestävyys tarkoittaa ekologisesti kestävien käytäntöjen edistämistä.

SBJJL:n ympäristöohjelman 2025–2027 kolmen tavoitteen tarkastelu Kamppailukompassia hyödyntäen:

1. Tilannekuvan luominen (sosiaalinen ja ekologinen kestävyys)

- Liiton toiminnan nykytilan tarkastelu ympäristövaikutusten näkökulmasta.
- Mittari: Ympäristöohjelman luominen (Kyllä/ei).

2. Ympäristövastuullisten toimintatapojen käyttöönotto (ekologinen ja urheilullinen kestävyys)

- Sisällytetään ympäristön kannalta kestäviä käytäntöjä liiton toimintoihin.
- Mittari: Kestävät käytännöt osana liiton toimintaa (Kyllä/ei)
- Tavoitteeseen kytkeytyvät toimenpiteet: Kilpailut ja tapahtumat, matkustus, hankinnat

3. Ympäristötietoisuuden lisääminen (sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys)

- Jäsenten tietoisuuden lisääminen ympäristövastuusta ja kannustaminen kestäviin valintoihin viestinnällä.
- Mittari: SBJJL:n päivitykset sosiaalisessa mediassa. Ympäristöohjelma löytyy liiton internetsivuilla ja sosiaalisesta mediasta. (Kyllä/ei)
- Tavoitteeseen kytkeytyvät toimenpiteet: Kestävyyttä edistävä rakenne, viestintä ja koulutus

Jokaista kamppailukompassin näkökulmaa koskevat samat periaatteet aikataulun, vastuuhenkilöiden sekä arvioinnin ja seurannan suhteen.

- Aikataulu: Suunnitelman laatiminen 2025 ja seuranta ja arviointi 2026–2027.
- Vastuuhenkilöt: SBJJL hallitus ja/tai SBJJL:n nimeämä edustaja
- Arviointi ja seuranta: 2026–2027

Näillä toimenpiteillä SBJJL edistää ympäristötietoisuuden kasvua jäsenistön keskuudessa ja varmistaa ympäristövastuullisten toimintatapojen juurtumisen kaikille toiminnan tasoille. Toimenpiteiden vaikutuksia seurataan säännöllisesti, ja tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosittain. Saavutuksista raportoidaan jäsenille, ja ympäristöohjelmaa kehitetään tarvittaessa kestävä kehityksen edistämiseksi.

Viestintä

SBJJL:n hallitus suunnittelee yhdessä sosiaalisen median vastaavan ja ympäristöohjelman laatijaksi nimetyn edustajan kanssa viestintää, jolla levitetään ympäristötietoutta ja materiaalia liiton jäsenseuroille ja harrastajille. Liitto viestii ympäristöohjelman toimenpiteistä verkkosivuillaan ja sosiaalisessa mediassa sekä nostaa ajankohtaisia ympäristöaiheita

esiin, kun ne koskettavat liittoa tai sen jäsenseuroja. Lisäksi ympäristötietoisuus otetaan huomioon myös liiton koulutuksissa.

Lopuksi

Suomen Brasilialaisen jujutsun liitto haluaa kantaa kortensa kekoon myös ympäristövastuullisuuden saralla. SBJJL ymmärtää, että pienistä puroista muodostuu suuri virta, ja siten jokainen askel kohti kestävämpää toimintaa on tärkeä. Liitto on sitoutunut vähentämään ympäristövaikutuksiaan ja edistämään kestävä kehityksen periaatteita kaikessa toiminnassaan. Yhteistyössä muiden urheilujärjestöjen ja -seurojen kanssa SBJJL uskoo, että voi olla osaltaan mukana luomassa positiivista muutosta ympäristön hyväksi. Tavoitteena on jatkuva parantaminen ja ympäristövastuullisuuden integroiminen liiton arkeen, jotta voimme taata kaikille mahdollisuuden harrastaa ja kilpailla myös tulevaisuudessa.

Ympäristöohjelman taustalla olevat lähteet

A Global Hub for Environmental Governance Sports, the Environment, and the Role of International Geneva – Geneva Environment:
<https://www.genevaenvironmentnetwork.org/resources/updates/sports-the-environment-and-the-role-of-international-geneva/>

Kamppailulajiliittojen ja Painonnostoliiton yhteinen ympäristöohjelma 2025–2027:
https://judo.fi/wp-content/uploads/2024/10/Kamppailulajien-ja-Painonnostoliiton-yhteinen-ymparistoohjelma-2025-2027_final.pdf

Sports for Nature – ohjelma: <https://sportsfornature.org/>